

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Grecia respinge propunerile Ententei

— Un conflict în perspectiva? —

Atena, 23 Decembrie. — Ministrul președinte grec Skuludis a declarat următoarele într-o convorbire avută cu redactorul ziarului englez »Daily Chronicle«, la Atena:

»Dacă Grecia în momentul de față nu ia parte în război cu trup și suflet, asta se datorește numai greșelilor Ententei. Căci ea a pretins dela Grecia, ca să aducă jertfe pentru vechiul ei inamic, Bulgaria. A mai cerut ca Grecia să ia parte la expediția dela Dardanele, dar totodată a declarat, că armata greacă n'are voie să intre odată cu trupele Ententei în Constantinopol. Grecia are aspiratii la răsărit. E drept că Grecia datorește mai mult culturii engleze și franceze decât celei germane.

Totuși Franța și Anglia a lovit acum în demnitatea Greciei.

Noi am voit să vă ajutăm în mod cinstit, d-voastră însă ne-ați respins. Când ați început acțiunea în Dardanele, v'am atras atenția asupra multelor greutăți și pericole cari vă așteaptă, și v'am spus că expediția nu va reuși după planurile d-voastră.

În ultimul timp reprezentanții Ententei s'au purtat într'un așa mod cu reprezentanții Greciei — ca și cum am

fi inamici. La Salonic, Ententa a trecut orice margini. Și reprezentanții ei au venit să-mi spuie că regele Greciei și-a călcat cuvântul și promisiunea dată de guvernul său Ententei. Lucru ce nu este adevărat. Am găsit ofensător acest limbaj al ambasadorilor Ententei — și am refuzat să mai tratez cu ei, continuând tratativele direct cu ministrii Franței și Angliei, Grey și Briand.

Acum stăm în fața unei probleme grele. Cum să împedim ca teritoriul grecesc să nu devie teatrul unor încercări vicioase. Căci un grup de beligeranți, pe alia de acum pe teritoriul nostru. Și ce alt grup, germanii și austro-ungarii pot intra ori când în țară, — căci de fapt și ei au dreptul pe care la căpătat trupele Ententei. Se poate întâmpla ca armatele centrale să aducă cu ele și pe bulgari. Putem noi să împedim aceasta, după ce ajutorul puterilor centrale a dobândit succese atât de strălucite în Macedonia. Prevăd că Grecia va fi teatrul unui măcel nemilos — asta numai fiindcă diplomația Ententei a săvârșit greșeli brutale.

Skuludis la urmă și a exprimat credința că trupe bulgare tot nu vor trece hojarul grec.

— Am intențiunea — a încheiat primul ministru grec Skuludis — să mă retrag dela conducerea treburilor țării — conformându-mă cu rezultatul alegeților.

La întrunirea noului parlament grec — îmi voi prezenta demisia. E probabil că Gunaris va fi succesorul meu.

Un conflict suedo-german

— O violare a neutralității suedeze? —

Copenhaga, 24 Dec. — Dumineca trecută vaporul suedez »Argo« s'a ciocnit în apele suedeze cu un torpilor german. Vaporul a fost ușor vătămat și și-a putut continua călătoria. Mercuri, acest vapor a plecat spre Raumo — având pe bord unele daneze. Deodată căpitanul vaporului »Argo« observă că e urmărit de două torpiloare germane. Căpitanul a dat o mare viteză vaporului, ca să scape de urmărire. Torpiloarele germane însă au oprit vaporul deși acesta se afla în ape suedeze. Echipajul german s'a urcat pe bordul vaporului Argo și l'au declarat capturat. Torpiloarele germane au luat apoi cu ei vaporul suedez.

Ziarele din Stockholm consideră acest incident

ca o violare gravă și regretabilă a neutralității Suediei — dacă se va confirma că incidentul s'a produs în zona apelor suedeze.

În privința acestui incident, un comunicat oficial german recunoaște că e la mijloc o eroare regretabilă din partea torpiloarelor germane. Vaporul suedez capturat a fost retrimis din ordinul șefului amiralității germane, din portul german Svinemünde, în apele suedeze unde s'a petrecut incidentul.

Nota germană constată însă că vaporul suedez avea pe bord mașini pentru fabricarea de proiectile, destinate pentru Rusia, iar căpitanul și cărmaciul erau în stare de beție.

Vii lupte pe frontul francez

— Ce anunță comunicatul francez —

Geneva, 24 Dec. — Cel mai nou comunicat oficial francez anunță:

Ziua a fost caracterizată printr'o activitate intensă a artileriei noastre în mai multe puncte

ale frontului. În Belgia bateriile noastre precum și cele engleze au bombardat cu mare eficacitate liniile germane de unde pornea o emisiune de gaze sufocante îndreptate spre frontul englez la

est de Ipres. Nu s'a produs nici un atac de infanterie. — Avioane inamice au sburat azi dimineață peste regiunea Poporinghe aruncând asupra acestei localități vre-o 10 bombe. O femeie a fost omorită, o altă femeie și doi copii răniți.

În Artois artileria noastră a împrăștiat săpători inamici în sectorul Thelus la nord de Arras. Inamicul a aruncat vre-o sută de proiectile asupra orașului Arras.

Între Somme și Oise aparatele noastre de bombardare a tranșelor au distrus o lucrare germană în regiunea Dancourt.

Între Soissons și Reims artileria noastră a tras asupra unor poziții de aruncătoare de bombe germane și baterii inamice perfect repetate la est de Berry-au-Bac.

În Champagne tirul artileriei noastre grele îndreptat asupra prinelor linii inamice la sud de Saint Marie ne-a dat rezultate excelente.

În regiunea Saint Michiel au avut loc câteva lupte bune contra localității Chavancourt provocând o ripostă a inamicului care a fost oprită în focul de focul nostru.

În noaptea de 18 spre 19 Dec. una din escadrilele noastre compusă din 7 avioane de bombardare a aruncat asupra gării Sablons și Metz 51 obuze de 90 și două obuze de 155.

Unul din aparatele noastre a avut un defect la motor totuși s'a putut cobori fără incident în liniile noastre lângă Pont a Moussan.

DIN ROMÂNIA

Ce reiesă până acum din desbaterile în senatul român

»Steagul« face aceste constatări:

Discuția la Mesaj se apropie de sfârșitul ei și în Senat.

Din tot ce s'a vorbit până acum cu ocazia Mesajului, se poate deduce atmosfera neutralistă a parlamentului. Însăși federația s'a mărginit la un proces făcut guvernului pentru că nu a declarat război Austriei în anumite momente. Caracteristică în această privință a fost declarația d-lui dr. Toma Ionescu, alter ego al d-lui Take Ionescu în Senat, că de acum înainte numai o minune ar mai putea aduce un moment favorabil de a intra în războiu.

Este de reținut atitudinea majorității, care respingând acuzațiunile federației asupra momentelor pierdute, exprima odată cu inevitabila încredere în politica guvernului, și convingerea că situația nu e disperată așa cum crede federația dacă un război contra Austriei nu s'ar mai putea face. Fără a exprima în mod autorizat vederile guvernului, majoritatea a exprimat un sentiment general și anume că perspectiva de viitor nu ne

este închisă prin excluderea unui război contra Austriei.

Acest lucru e de remarcat și de reținut, căci pe baza acestui sentiment general se va face orientarea normală a țării, în concordanță cu împrejurările.

È un principiu câștigat, și rolul nostru în dobândirea acestui principiu și în răspândirea acestui sentiment general a fost covârșitor.

Nu ne mai putem teme de azi înainte de aventuri. Vioolențe ca ale d-lui Toma Ionescu și necuviințe față de oameni ca Petre Carp, astăzi stărnesc indignarea și protestarea unanimă.

Principiul enunțat de noi: Politica de posibilități, s'a transformat astfel în dogmă cu toate protestările »Naționalului«, și nu rămâne de cât că desfășurarea evenimentelor să indice ce avem de făcut. Asupra întrebării cine va face? noi nu avem nici o grabă să dăm un răspuns. Problemele sînt prea grave ca să bînuim prea mult că rezolvirea lor va fi tulburată de ambițiuni de partid.

Ce-i cu atentatul politic din București

»La Politique« scrie următoarele despre presupusul atentat:

Ziarele Federațiunii unioniste nu mai suflă nici un cuvînt, asupra faimosului complot, descoperit deunăzi!

Au toată dreptatea, de oare-ce rezultatul investigațiilor este de așa natură, în cât face absolut ridicol pe d. Take Ionescu, care s'a recunoscut victimă a unui complot care nici odată nu a existat.

În adevăr, rezultă din cercetările făcute de siguranța generală a statului și de către însuși prefectul Capitalei, că cei doi indivizi cari pretindeau a fi fost instrumentele complotului secerat, dela gară, au plecat direct la d. Filipescu, președintele Federațiunii, pentru a-i denunța firozasa conspirație care-i însărcinase de a extermina, pe cei doi corifei ai federației naționale, împreună cu d. Costinescu.

Cît despre așa zisul avocat ungur, care era după afirmațiunea ziarelor federaliste posesorul unei sume de 180 mii franci în aur, și care avea misiunea de a face să se execute conjurația, ancheta a constatat că se afla în fața unui speculator de aur, care venea în București pentru a cincea sau a șasea oară.

Suma descoperită asupra lui era de altfel numai de 54 mii lei.

Pe de altă parte faimoasa »crașită« explozibilul care era menit să producă catastrofa, s'a dovedit a fi la analiză acid picric, care în realitate se întrebuițează în industrie ca materie tinctorală, mai ales pentru a colora lână sau mătăsă în galben.

Iată pentru ce federaliștii tac!

MERSUL RĂZBOIULUI

O victorie germană pe frontul francez

— Trupe bulgare pe teritoriul grec. — Din greșeală bulgarii fac prizonieri militari greci. — În vederea ofensivei contra trupelor Ententei dela Salonic. — Știri de pe frontul rus și italian. — Importante succese turcești. —

Ziarele din Atena anunță că guvernul grec va tolera pătrunderea trupelor germane, austro-ungare-bulgare pe teritoriul grec — numai dacă din partea acestora se va da o declarație precisă că prin acțiunea lor — neutralitatea și independența Greciei nu vor fi primejduite. Situația pe frontul Macedoniei grecești este liniștită.

Se înțelege că puterile centrale vor face o asemenea declarație înainte de a primi ofensiva contra trupelor Ententei pe teritoriul grecesc.

În vremea aceasta s'a produs un incident bulgaro-grec — pe care-l relatează astfel Agenția telegrafică bulgară:

În regiunea grecească Pogradec s'au retras trupe sârbești cari au fost bătute de bulgari la Striga. De acolo au pornit noi bande sârbești spre frontul bulgar. Contra acestor bande a fost trimis un detașament bulgar, pentru a asigura aripa stîngă bulgară care se afla pe teritoriul albanez. Când detașamentul bulgar s'a apropiat de localitatea greacă Pogradec — a fost primit cu focuri de pușcă. În credință, că bulgarii au de a face cu sîrbi — ei au răspuns la acest foc. Îndată însă ce-au zărit că au în fața lor trupe regulate grecești — lupta a fost întreruptă. S'au înregistrat câteva pierderi de ambele părți. Bulgarii au un ofițer și 2 soldați răniți, iar grecii 1 soldat mort și 1 ofițer rănit. Apoi Bulgarii au făcut prizonieri 30 soldați greci cu căpitanul lor.

La 19 Decembrie, autoritățile bulgare au retrimis comandamentului grec toți acești soldați și ofițer. După lămurii reciproce, incidentul a-

cesta greco-bulgar s'a aplanat printr'un schimb de notă între Sofia și Atena.

Regele Ferdinand al Bulgariei a vizitat Macedonia sîrbă ocupată de armatele generalilor Bojadjev și Todorov. A fost în orașele Veles, Scoplje și Monastir unde a asigurat deputațiunile populației civile de acolo că bulgarii vor respecta convingerile religioase ale diferitelor naționalități.

Despre bombardarea portului bulgar Varna, însuși știrile rusești anunță că aceasta bombardare n'a avut succesul dorit din cauza ceții.

De pe frontul muntegrecan, ziarele italiene confirmă că a treia parte din armata muntegrecană este scoasă din luptă. Cu cât armata austro-ungară înaintează în interiorul Muntenegruului, cu atîta crește numărul refugiaților în Albania. — Curtea regală muntegrecană, și autoritățile din Cetinje s'au refugiat la Scutari.

De pe frontul muntegrecan numai raportul lui Höfer are ceva de anunțat pe ziua de 23 Dec.

Un mic detașament muntegrecan ce se ținea încă ascuns în stînci, în regiunea Tepra, pe malul de nord al râului Tara, a fost făcut prizonier, după o luptă scurtă. Altfel nimic nou.

Höfer, mareșal locot.

De pe frontul rusesc comunicatele oficiale n'au nimic de raportat

Produce senzație că comandantul suprem al armatelor rusești, generalul Ruskij — a fost rechemat — deși în Rusia era considerat că cel mai înțelept comandat și strateg.

LUPTELE DIN APUS

— Germanii recuceresc dela Francezi culmea Hartmanweilerskopf și fac peste 1500 prizonieri. — Întruirele pentru pace interzise în Franța. — Parlamentul englez despre înfrîngerea Ententei la Dardanele. —

Încă odată ieșe la iveală ce greu este și va fi pentru francezi să recucerească ținuturile ocupate de germani. Încercarea ce au făcut-o în munții Vosgi de a recuceri culmea Hartmansweilerskopf — a adus francezilor o biruință de o zi care în a doua zi s'a prelăcut într'o înfrîngere sîngeroasă.

De pe frontul francez, comunicatul german de la 23 Decembrie anunță următoarele:

Într'o luptă înveșunată, vitezele regimente ale brigăzei 82 germane au reluat erii culmea muntelui Hartmansweilerskopf. Dușmanul a suferit pierderi extraordinare de sîngeroase și a lăsat în mâinile noastre 23 ofițeri și 1530 soldați prizonieri. Acum mai sîntem ocupați să curățim câteva tranșee din panta de nord ocupate încă de dușman.

Afirmația din raportul francez de ieri scâta, că în luptele pentru acea culme, la 21 Decembrie francezii au prins 1300 germani — este exagerat cel puțin pe jumătate. Pierderile noastre totale inclusiv morții, răniții și dispăruții, pe cât se poate evalua până acum — se ridică la 1100 oameni.

Șeful Statului major.

— Din Paris vine știrea că pe sărbătorile Crăciunului s'a convocat 21 adunări publice contra scumpetei și în chestia păcii — cari adunări însă au fost interzise de organele politice franceze.

— În Camera Comunelor din Anglia, ședința de azi a fost foarte furtunoasă. Deputatul Redmond a spus că e lucru scandalos că până acum n'a venit un comunicat oficial despre ultimele lupte dela Gallipoli. Comandantul englez Hamilton a fost rechemat dela Dardanele ca să raporteze despre teribilele greșeli ale acestei întreprinderi.

Fostul ministru Carson a spus că acțiunea de la Gallipoli este o mare desamăgire. Motivele trebuie cercetate mai tîrziu. Vina guvernului e că n'a luat o decizie dela August, când s'a semnalat că englezii perd la Dardanele cîte 1000 oameni pe zi.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Atacuri italiene respinse. — Conferințe anglo-italiene la Roma. — O reconstruire a guvernului italian. —

Raportul lui Höfer dela 23 Decembrie anunță următoarele de pe frontul italian:

În Iudicaria s'au încins erii lupte înveșunate de artilerie. Pe ținutul de pe coasta a fost respins la Podgora atacul unui batalion italian.

Höfer, mareșal-locot.

— »Baseler Nachrichten« află din Roma că au sosit acolo numeroși ofițeri englezi din Franța — și se crede că va avea loc o conferință militară anglo-italiană pentru o acțiune militară comună.

— Senatorul italian Marconi a fost trimis din însărcinarea guvernului în Anglia cu misiunea de a dobîndi un sprijin din partea Angliei a intereselor comerciale, financiare și industriale italiene.

— »Avanti« scrie că prim ministrul italian Salandra simte necesitatea de-și întări guvernul, prin recrutarea de noi ministrii fără portofoliu din partidele reform-socialiste, clericale și franc-mazone.

TURCIA și DUȘMANII EI

— Trei monitoare anglo-franceze distruse. — Lupte în Caucaz și Mesopotamia. —

Pe frontul din Mesopotamia, la Kulu'a mare, artileria turcă a scufundat 2 monitoare dușmane, iar pe al treilea a pricinuit o gravă exploziune. Trupele turcești s'au apropiat pe tot frontul nordic englez de pozițiile întărite dușmane.

Pe frontul din Caucaz, rușii prin atacurile lor în regiunea Id au pierdut 8 ofițeri și 500 soldați, iar noi nici a treia parte.

Pe frontul Dardanelelor — urmează un duel de artilerie la Sedil Bahr.

Bateriile turcești de pe coasta Anatoliei — au scufundat la Tekeburnu, 2 șalupe și un vas cu munițiuni.

Ce au capturat turcii la Gallipoli

Raportul oficial turc cel mai nou constată că într'un singur sector din frontul Dardanelelor, — de unde s'a retras dușmanul, s'a găsit articole alimentare de tot soiul care ajunge pentru un întreg corp de armată pe timp mai lung.

Apoi au mai fost capturate: un milion saci de nisip, 1000 corturi, 500 plapome, 400 târgi, 1000 cutii de conserve, 5000 butoaie cu benzină, un tun, sîrme telegrafice în lungime de 300 kilometri, etc. Încă nu s'a terminat cu evaluarea munițiilor și celuilalt material de război, capturat de turci la Ari Burnu și Anaforta.

Lupta între 4 vapoare rusești și unul bulgar

Un vapor bulgar, puilor de mine care staționa în fața portului Varna a observat sosirea a patru vapoare rusești, tot puitoare de mine. Aceste vapoare fac controlul în Marea Neagră spre a captura vapoarele care transport mărfurile din România în Turcia. Vapoarele acestea rusești intrând în apele bulgare au deschis focul asupra vaporului bulgar, care a răspuns cu aceeași energie. Și bateriile de pe coasta bulgară a deschis focul silind vapoarele rusești să se retragă.

Știrile zilei

„Impătrita“

Ințelegerea împătrită
Este foarte împătrită,
Și d'o vreme aliații
Iși fac cap de acuzajii.
Reciproc și mutual
Ințelegerea e 'n hal
De a nu se înțelege
Și la urmă se alege
Că cei patru corifei
Se vor bate între ei...

Satyros

P. S. Sa. Episcopul Gherlei,

dr. Vasile Hosszu, care a stat mai mult timp la Budapesta, în casa d-lui dr. Bilașcu, în stare de reconvașcență, simțindu-se acum mai bine, va petrece sărbătorile Crăciunului catolic la mitropolitul din Kalocsa, Várady A. Árpád.

După sărbători, P. S. Sa se va întoarce la Budapesta.

Acțiunea opoziției ungare contra guvernului

Șefii partidelor opoziționale unite au ținut ieri o conferință sub președenția contelui Mihail Karolyi, în care după desbateri aprinse de trei ore s'a luat hotărîrea unanimă de a întreprinde cea mai energică acțiune contra guvernului, de oarece prim ministrul ungar, contele Tisza, prin atitudinea lui încăpățînată în chestia centralei instituțiilor financiare a stîrnit iară neînțelegeri între partide. Se afirmă că opoziția va face uz de aceleași metode de luptă folosite înainte de război: obstrucție și adresarea unei serii întregi de interpeșări foarte penibile pentru guvernul ungar, ce-ar îngreuna mult situația contelui Tisza.

O nouă cercetare a glotașilor de 43—50 ani

Se afirmă că glotașii de 43—50 ani din Ungaria, și și acți pentru serviciul militar, înainte de a fi înrolați, vor fi supuși unei noi cercetări medicale. Ministrul de honvezi ungar s'a văzut îndemnat să ia această deciziune, de oare-ce asentarea acestor contingente de glotași — a dat un rezultat neașteptat de mare. În luna Ianuarie va avea loc o nouă asentare.

Tîrgul s'a încheiat între România și puterile centrale

În ce privește exportul de bucate. O telegramă din București anunță că după tratative de peste patru săptămîni între centralele de export române, austro-ungare și germane — s'a încheiat un contract, pe baza căruia se va exporta din România 50 mii vagoane de cereale pentru puterile centrale. S'a căzut de acord asupra prețului, asupra taxei de export, asupra intervalului exportului și mijloacelor de transport. Germania și Austro-Ungaria va pune la dispoziție vagoanele necesare. Exportul se va face parte (30.000 vagoane) pe căile ferate, parte (20.000) pe Dunăre. Pe baza acestui contract încheiat se va cumpăra de către Germania și Austro-Ungaria încă alte 50 mii vagoane. Termenul de furnizare a primei comenzi este dela 1 Ianuarie până la 1 Aprilie 1916. Din aceste 50 mii vagoane — 20.000 sînt cu grîu, 10 mii porumb, 7500 orz, 5000 ovăz, 5000 fasole și 2500 mazăre.

S'a reparat podul Semlin—Belgrad

Ziarul căilor ferate austro-ungare anunță că podul de cale ferată ce leagă teritoriul ungar de cel sârb, la Semlin și Belgrad, și care a fost distrus la începutul războiului — a fost reparat și trenurile vor circula acum pe acest pod.

Din Dieta croată

Din Agram se anunță: Dieta croată întrunindu-se pentru a desbateri proiectul de budget provizor, — a luat cuvîntul din partea majorității, deputatul Ethinger, care s'a ocupat de situația muncitorilor agricoli din Croația dela izbucnirea războiului. A relevat spiritul de jertfă a populației țărănești din Croația, precum și vrednicia și spiritul de cruțare al femeilor croate. A cerut ca prizonierii de război, ruși, sîrbi, etc., — să fie întrebuințați în măsură mai mare la muncile agricole. După ce au mai vorbit câți-va deputați contra budgetului, președintele a închis ședința anunțînd cea viitoare pentru 29 Dec.

Cum s'a sărbătorit onomastica Țarului la București

Din București se anunță:

Cu ocaziunea sf. Nicolae — onomastica țarului,

— a avut loc la biserica rusească din București un te-deum.

Au luat parte la oficierea serviciului religios ministrul Rusiei la București, d. Poklevski Koziel, însoțit de personalul legațiunii rusești; d-nii miniștrii Brătianu, Al. Constantinescu, Em. Porumbaru, dr. Angheliescu, V. Antonescu și I. Duce.

Curtea Regală a fost reprezentată prin d-nii adjutanți general Baranga, locot.-colonel Botez și maiorul Florescu. În asistența s'a remarcat d-nii: Nic. Filipescu, Take Ionescu, principele Barbu Sîrbei, M. Ferechide, general Cotescu, general Zota, general Coandă, G. Corbescu prefectul poliției și un mare număr de ofițeri din garnizoană.

Serbarea onomasticea țarului a avut de astădată un caracter foarte cordial de și ea a decurs după protocolul obicinuit.

S'a observat însă la dejunul oferit la legațiunea Rusiei o participare numeroasă a lumii oficiale și a ofițerilor superiori.

Toasturile rostite de d. Brătianu și ministrul Rusiei n'au avut vre-o semnificație deosebită, dar animația care a domnit a fost mai caldă de cât altădată.

Prezența d-lui Șebeko la serbare a fost de asemenea comentată.

Dintre miniștrii români au lipsit numai d-nii Costinescu, Radovici și Mortun.

Din partea opozițiunii s'a remarcat prezența la serbarea rusă de ieri, a d-lor Take Ionescu, N. Filipescu, Toma Ionescu, etc.

D. Marghiloman s'a obținut atât dela Te-Deum cât și dela dejunul dela legațiune.

Sfârșitul moratoriului în Austria

Din Viena se anunță, că 'n afară de Bucovina și Galiția — moratoriul în Austria se consideră curmat cu ziua de 31 August 1915. A rămas în vigoare dela această dată numai acea dispoziție care îngăduie ca acei debitori cari nu-s în măsură să achite datoriile — să li-se acorde încă un termen până la 31 Decembrie 1915. Dar și acest termen va fi încă prelungit printr'un ordin ministerial. Pentru Galiția și Bucovina moratoriul va fi prelungit cu încă un an.

Generalul v. Emmich,

marele comandant german care a murit Mercuri în Hanovra — s'a distins nu numai în luptele din Belgia și Franța, — ci după cum se anunță acum, a luat parte și 'n marșele lupte din luna Mai în Galiția și Carpați. Conducînd aripa dreaptă a armatei lui Mackensen la îșgonirea rușilor din Dukla, Sanoc și tot frontul carpatin.

Nouii dări în Germania

În recentul discurs ce l'a ținut secretarul de stat dela finanțe în parlamentul german — el a relevat necesitatea pentru statul german de a se crea noi dări în vederea consolidării Germaniei de pe urma războiului. »Lokalanzeiger« anunță în privința aceasta că deocamdată se vor urca numai dările existente — mai ales acelea cari nu lovesc masele muncitoare. Prima dare va fi urcarea prețurilor țigaretelor.

Sarah Bernhardt pe moarte?

»Daily Telegraph« află din Paris, că marea tragediană franceză Sarah Bernhardt, în etate de 72 ani, care a pierdut anul trecut un picior — se află pe moarte.

Rușii trimet daruri prizonierilor de război din Austro-Ungaria

Din inițiativa mitropolitului din Petrograd s'a început adunarea de obiecte pentru prizonierii de război din Austria și Germania. În acest scop preoții au ținut în ultimele zile predici în toate bisericile din Rusia, invitînd populația să con-

tribue cu toate ce va putea. Obiectele sunt adunate de către comitetele speciale în orașele mai mari, cari le expediază societăților »Crucei Roșii« din Viena și Berlin, cu rugămintea ca darurile să fie împărțite prizonierilor ruși și sârbi, dacă se va putea în zilele Crăciunului ortodox. Aceste daruri au și ajuns la granița română.

In jurul candidaturii poetului Goga

Din București se anunță, că șeful politic al partidului conservator democrat din județul Romanai — d. Pavel Brătășanu a declarat că nu este de acord cu șeful lui d. Take Ionescu, de a se pune candidat la Caracal pe poetul Goga — și de aceea a dispus ca d. Vasile Oroveanu, fost prefect și deputat să candideze la Caracal, contra poetului Goga.

Asupra acestei candidaturi, ziarul »Adevărul« dă o altă versiune, anume că guvernul român pune candidat la colegiul al II-lea de Romanai pe fostul deputat Vasile Oroveanu. Acesta va părăsi partidul d-lui Take Ionescu și se va prezenta ca independent, iar după alegere va intra în partidul liberal. Aceasta s'a stabilit după o înțelegere ce a avut loc între d. Oroveanu și d. prim ministrul Brătianu.

În vederea alegerii, poetul Oct. Goga a publicat prin »Epoca« un manifest către alegători. Acest manifest fiind foarte violent, a provocat polemici în presă. Ziarul »Inainte« scrie:

»D. Goga a uitat că nu candidează în Ungaria și nu este candidatul românilor contra unor candidați maghiari și își prezintă candidatura ca singura candidatură reprezentând aspirațiunile naționale, ca singura, care ar putea reușind să indice că țara asta dorește împlinirea idealului național.«

Candidatura poetului Goga este una din acele manifestațiuni torțate ale neastâmpăraților cari își închipuiesc că extravagantele pot să impresioneze țara și să o facă să-și părăsească judecata, pentru a se svârli în aventuri.

Candidatura poetului ardelean a fost pentru conducătorii celor două grupări ce alcătuiesc »Federația Unionistă« un subterfugiu de oarece nu au putut să cadă de acord asupra candidaturii unui membru din cele două grupări.

Dar poetul Goga își ia astfel în serios candidatura sa și ajunge până a afirma că alegerea dumisale ar fi un triumf al conștiinței naționale, iar nealegerea d-sale ar fi codiția constituțională a unei micimi de suflet care ar justifica pierzarea noastră.

Nu este nevoie să vie un poet de dincolo, sau preot, ori un avocat pentru ca să se trezească conștiința noastră națională.

În lupta electorală dela Romanai se prezintă numai candidați ai partidelor românești și fiecare dintre candidați reprezintă idealul, aspirațiunile, cinstea și credința partidului care i-a pus candidatura.

Teribilă explozie în Constantinopol

La Haskoi, la Cornul de aur din capitala Turciei s'a produs ieri o groaznică explozie la depozitul de material explozibil. O anumită cantitate de Dinamită, care s'a stricat fiindcă a căzut în apă — a explodat fără veste. Au fost omorâți cinci soldați și 10 civili dintr-o casă învecinată. Alte câteva persoane au fost ușor rănite. În urma exploziei s'a iscat un incendiu care a distrus o clădire.

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«. VII., Ilka-utca 34.

Din cauza Crăciunului catolic — ziarul nostru nu se putea să apare decât luni la orele obicinuite.

Dela Administrația ziarului
»Foaia Poporului Român«
BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36
se pot cumpăra următoarele cărți:
Rugăciuni pentru soldați
cu binecuvântarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali) și Dr. Valer Frențiu (pentru greco-catolici).

Prețul: 11 exemplar cu porto postal 10 filer;
50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;
100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.
Epistolia Domnului
(carte legată) cu porto postal 45 fileri.
Visul Maicii Domnului
(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Cumpărați

Calendarul Poporului Român pe anul 1916

care atât ca înfățișare, execuție și cuprins întrece toate calendarele apărute până acum în editura noastră și în alte edituri. Trăind în epoca războiului, este lucru de sine înțeles, că acest calendar pe 1916 să fie oglinda acestei epoci, acestei vremi de frământare, de zburcium, de eroism și jertfe. De aceea cititorii calendarului »Poporul Român« vor găsi în el tot ce e în legătură cu războiul, fie descrierea luptelor pe toate fronturile, fie icoane, povești și scrisori de pe câmpul de război, fie lămuriri și îndrumări pentru soldații noștri, pentru familiile soldaților în ce privește ajutoarele din partea statului, din partea Crucei roșii, orientări asupra soartei prizonierilor, etc., etc.

Cuprinsul:

1. Partea calendaristică.
2. Bilanțul unui an de război.
3. Marele praznic al vitejiei românești.
 - a) Contribuția românilor în marele război european.
 - b) Cum s'au distins românii din Ardeal și Bănat în luptele din Galiția, Polonia, Italia, Serbia.
 - c) Eroismul românilor relevat de comunicatul lui Höfer și corespondenții de război.
 - d) Scrisori înduioșătoare dela soldații noștri din frontul galițian, polon și italian.
4. Toate aceste articole sunt însoțite de ilustrații originale, nepublicate încă, ca:
 - a) Slujba dumnezeiască oficiat de un preot român pe câmpul rusec.
 - b) Un grup de eroi români de pe frontul rusec.
 - c) Vitejii noștri pe frontul italian.
 - d) Moștenitorul de tron și sergentul român Puiu.
 - e) Eroii noștri: † Emil Taus; subofiterul Pavel Ursu;
 - f) O patrulă de români bănățeni din reg. 43 pe frontul italian, (două ilustrații).
 - g) O puicuță dela graniță.
 Alte articole importante:
 5. România în caz de război.
 6. Popoarele în luptă.
 - a) Ceva despre polonezi. b) Ceva despre sârbi.
 7. Visul unui rezervist român.
 8. Lupta pentru predominarea în Europa.

10. Naivitatea unui soldat român: Să-i căutăm nevasta.

Partea practică a calendarului.

Mai mult ca în anii trecuți »Calendarul Poporului Român« a pus de data asta o grijă mai mare pentru alcătuirea părții practice a Calendarului.

Ținând seamă de numeroasele cereri, întrebări și sfaturi ce ni s'au cerut dela soldați de pe câmpul de luptă, răniți și așezați prin spitale, apoi dela cei rămași acasă, am publicat Calendar spicuri din ordinațiunile ministeriale: 1. Ajutorul de stat pe seama familiilor celor invalidi și familiilor lor. 2. Despre ajutorul dat de stat celor invalidi și familiilor lor. 3. Provederea din partea statului al familiilor rămase în urma soldaților căzuți, morți, ori dispăruți.

În acești articolași publicăm părțile mai esențiale din ordinațiuni, arătând cine are drept la ajutor și cât ajutor se dă la cei rămași acasă. Arătăm apoi unde pot să facă recurs cei cari se cred neîndreptățiți.

Din ordinațiunile afeșate la »Ajutorul de stat pe seama invalizilor« și »Provederea familiilor celor rămași în urma soldaților căzuți, morți și dispăruți«, arătăm cu deamănuntul cari dintre invalizi și cari dintre membrii familiilor au drept la ajutoare.

Din cetirea acestor ordinațiuni ministeriale, fiecare interesat poate să-și câștige cunoștințe, pentru că în cazuri când se cred neîndreptățiți, să poată face apel la locurile competente.

Cunoscând interesul mare al publicului românesc asupra sorții celor plecați pe câmpul de luptă, am publicat în »Calendarul Poporului Român« și informații amănunțite despre felul

»Cum trebuie să ne adresăm la Biroul de informație al Crucei Roșii«

din Budapesta, pentru a afla despre soarta celor mai aproape de noi.

Tot asemenea am dat sfaturi cum să se adreseze publicul la »Biroul pentru ocrotirea prizonierilor«, arătând și felul cum li se poate trimite bani.

Publicarea unui »Călăuz în Budapesta« întregeste partea practică a »Calendarului Poporului Român«. În acest »Călăuz« se arată:

1. Unde sunt ministeriile din Budapesta și în care zi se dau audiențe?
2. Locurile clădirilor publice de interes pentru cei din provincă.
3. Clinicile și spitalele din Budapesta arătând ziua și ora când profesorii și medicii ordonează.
4. Consulatul român, Parochia gr. or. rom., comitetul parochial și Societ. »Petru Maior«.

Prețul »Calendarului Poporului Român«: un exemplar 40 fileri, plus porto postal 10 fileri.

Pentru comercianți și vânzători: 30 esemplare: 9 coroane 82 fileri.
20 esemplare 7 cor. 22 fileri.
15 esemplare 5 cor. 92 fileri.

În prețurile aceste se cuprinde și cheltuiala poștei. Deodată cu facerea comandării să se trimită și prețul calendarului.